

Svar på interpellation om lärares administration

Christopher Lagerqvist (M) har i en interpellation ställt frågor avseende lärares administration.

Känner utbildningsnämndens ordförande till hur mycket tid som går åt till onödig administration varje vecka?

Min uppfattning är att lärares administrations- och dokumentationsbörda generellt sett är för hög och att det finns en politisk enighet om att denna bör minskas.

I diskussionen om administration är det viktigt att se skillnaden mellan olika typer av administration. Dels finns administration kopplat till exempelvis närvaro, betygsrapportering, och vistelsetider på fritidshemmet, och dels administration kopplat till de pedagogiska processerna som planering, bedömning (formativ och summativ) och uppföljning av kunskaper.

Läraryrket släppte nyligen rapporten "Dokumentationsbördan ett arbetsmiljöproblem för lärare" I rapporten är det tydligt att mer än vad som krävs enligt Skolverkets allmänna råd dokumenteras och att detta tar mycket tid i anspråk för många lärare. Skälen till detta är många. Det lyfts fram att det kan vara lokala krav men också ett sätt att "hålla ryggen fri" från ifrågasättande av exempelvis betygssättning. Det finns ingen anledning att tro att situationen ser annorlunda ut för Uppsalas lärare.

I samband med intervjuer kring behovet av lärarassistenter har frågan om administration delvis diskuterats med lärare på gymnasiet. Frågan har också diskuterats med rektorerna. Den administrativa bördan gällande pedagogiska processer ansågs i dessa intervjuer inte vara hög. I grundskolan upplever en del lärare att den administrativa arbetsbördan gällande planering, bedömning samt närvarorapportering digitalt som tidskrävande, medan andra upplever att de digitala systemen har underlättat arbetssituationen.

Vad konkret tänker utbildningsnämndens ordförande att göra för att reducera eller ta bort lärarnas onödiga administration samt ge Uppsala kommun ett effektivt digitaliseringsarbete?

För att förbättra situationen behövs fler insatser samtidigt.

Utbildningsnämndens verksamhetsplan för 2019 ger förvaltningen i uppdrag att tillsammans med lärare och skolledare utröna vilka uppgifter som bidrar till upplevelsen av hög arbetsbelastning och komma med förslag på hur arbetsbördan kan underlättas och vilka politiska beslut som behöver fattas lokalt för att åstadkomma detta. Dokumentation och administration kommer troligen få stort fokus i detta arbete och ge oss ett tydligt lokalt perspektiv.

Satsningen på lärarassistenter är ett sätt att minska den tid lärare lägger på administration. Lärarassistenter kan ta över administrativa uppgifter som behöver göras men som inte kräver lärarlegitimation. Uppsala införde lärarassistenter 2018 och erfarenheterna så här långt visar att de kan göra just detta och att de därmed gör det möjligt för lärare att i högre grad fokusera på sitt kärnuppdrag. I Uppsalas kommunens mål och budget för 2019 ges möjlighet att anställa fler lärarassistenter och i och med den satsning som finns med i regeringens vårändringsbudget för 2019 kommer antalet lärarassistenter kunna utökas

ytterligare. I första hand är gällande detta grundskolorna eftersom gymnasiet önskar andra insatser.

Under 2019 påbörjas på gymnasiet ett försök med heltidsmentorer som innebär att ett antal lärare blir av med den administration och arbetsbörda som följer med mentorskap. Att följa vilka effekter detta ger för lärares arbetsbelastning kommer att bli intressant.

Men även andra insatser behövs för att minska den höga arbetsbelastningen och tiden som går åt till administration. Att de digitala system för administration och dokumentation som används i Uppsala är funktionella och utformade med lärares och elevers behov i fokus är viktigt, liksom att de är så få som möjligt. I de fall vi behöver fortsätta använda flera system för att uppfylla de åtaganden vi har behöver vi ha en ingång till alla system där man enkelt klickar sig in i respektive system. Våra system behöver dessutom ”prata med varandra” och hämta uppgifter utan att man som lärare behöver lägga in dessa flera gånger på olika ställen. Under 2019 ska ett nytt elevadministrativt system implementeras som på sikt minskar antalet lokala digitala lösningar på olika skolor och skapar en gemensam plattform för skoladministration i hela kommunen. Det pågår även ett arbete med att undersöka mindre tidskrävande sätt för exempelvis närvarohantering.

Uppsalas utbud av digitala system är i dagsläget tyvärr något brokigare än vad som är effektivt. Detta beror delvis på ett arv där vi lokalt i Uppsala tidigare inte säkerställde ett helhetsperspektiv. Idag är arbetet strukturerat när det kommer till upphandlingar och det arbetas för att säkerställa att leverantörerna utvecklar systemen utifrån de behov vi har, vilket därmed kommer att ge förändring.

Jag uppfattar också att vi behöver klargöra förväntningarna på vad som ska dokumenteras och i vilken utsträckning. I exempelvis Unikum är möjligheterna stora, men det är därmed inte nödvändigtvis rimligt att alla funktioner används. Vi behöver ta ett gemensamt grepp om vad som är en rimlig nivå för att undvika att lärare dokumenterar mer än vad som behövs.

Det har initierats ett digitalt nätverk när det kommer till planering, bedömning och närvarorapportering digitalt i syfte att lärarna ska kunna dela med sig av goda exempel om hur de använder systemen och syftet med den dokumentation som görs. Det har också genomförts rektorsmöten och många lärardialoger kring de nya allmänna råden om betyg och betygssättning samt hur de kan praktiseras.

Nationellt finns ambitiösa mål gällande digitalisering i skolan. SKL överlämnade den 18 mars 2019 en handlingsplan med 18 förslag på nationella initiativ till regeringen i syfte att stödja arbetet med skolväsendets digitalisering. Inom projektet #skolDigiplan har SKL, i nära samverkan med Skolverket och RISE¹, samarbetat med nationella aktörer, akademi och näringsliv.

Helena Hedman Skoglund (L)
Ordförande utbildningsnämnden

¹ RISE är ett svenskt helägt statligt forskningsinstitut, som samverkar med universitet, näringsliv och samhälle för innovationsutveckling.